

25.5.2023

Käyttöönottopäätös

Tällä päätöksellä on arvioitu automaattisen ratkaisumenettelyn käyttöönoton edellytykset YEL-työtulon muuttamista koskeissa päätöksissä (jäljempänä työtulomuutosprosessi). Näillä tarkoitetaan työtulon muuttamista koskevia päätöksiä, jotka Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Elo (jäljempänä Elo) tekee yrittäjän hakemuksesta.

Edellä kuvatusta YEL-työtulon muuttamisesta säädetään yrittäjän eläkelain (YEL) 112 §:ssä ja 112 a § 4 momentissa.

Ratkaisu

Elo ottaa käyttöön automaattisen ratkaisumenettelyn työtulomuutosprosessissa.

Menettely on otettu käyttöön 31.5.2014.

Perustelut

Hallintolain 53 e § 2 momentin mukaan viranomainen voi ratkaista automaattisesti asian, johon ei sisälly seikkoja, jotka edellyttävät tapauskohtaista harkintaa, tai johon sisältyvät tapauskohtaista harkintaa edellyttävät seikat virkamies tai muu asian käsittelijä on arvioinut. Ratkaisemisen on perustuttava sovellettavan lain ja etukäteisen harkinnan perusteella laadittuihin julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain (906/2019) 2 §:n 16 kohdassa tarkoitettuihin käsittelysääntöihin.

Työtulomuutosprosessi perustuu ennalta laadittuihin käsittelysääntöihin.

Työtulo on se palkka, joka kohtuudella olisi maksettava, jos yrittäjän eläkelaisa tarkoitettua yrittäjätoimintaa suorittamaan olisi palkattava vastaavan ammattitaidon omaava henkilö, tai se korvaus, jonka muutoin voidaan katsoa keskimäärin vastaavan sanottua työtä. Työtulo vahvistetaan kokonaisarvion perusteella. Työtuloa vahvistaessaan eläkelaitos pitää edellä tarkoitettuna palkkana ja korvauksena yksityisen sektorin kyseisen toimialan kokoaikaista työtä tekevien mediaanipalkkaa ja ottaa huomioon muut yrittäjän työpanoksen määrää, yrittäjätoiminnan laajuutta, yrittäjän ammattitaitoa ja yrittäjän työpanoksen arvoa kuvaavat tiedot. (YEL:n 112 § 1 ja 2 mom.)

Elo on arvioinut, että tapauskohtaista harkintaa edellyttävät asiat, joissa yrittäjä hakee vahvistettavaksi työtuloa, joka poikkeaa Eläketurvakeskuksen työtulosuosituksen ylä- tai alarajoista. Lisäksi tapauskohtaista harkintaa edellyttävät tietyt tilanteet, joissa rekisteritiedot edellyttävät asian lisäselvitystä. Tällainen on esimerkiksi tilanne, jossa yrittäjä on työkyvyttömyyseläkkeellä. Näissä kaikissa tilanteissa käsittelysääntö ohjaa työtuloasian luonnollisen henkilön arvioitavaksi, eikä päätöstä anneta automaattisessa ratkaisumenettelyssä.

Tapauskohtaista harkintaa ei Elon arvion mukaan tarvita asiassa, jossa yrittäjän hakema työtulo on Eläketurvakeskuksen työtulosuosituksen rajoissa.

25.5.2023

Sosiaali- ja terveysvaliokunta totesi mietinnössään (StVM 32/2022), että kokonaisarvion osana otetaan huomioon mediaanipalkka, mutta tasapuolisesti myös muut ehdotetussa 112 §:n 2 momentissa mainitut seikat. Eläketurvakeskuksen työtulosuusitus perustuu tietoihin toimialan kokoaikaista työtä tekevien mediaanipalkasta ja lisäksi tietoon liikevaihdosta. Suosituksessa on siten jo sisäänrakennettuna kokonaisharkinnassa soveltamiskäytännön mukaan olennaisimmat tekijät työpanoksen arvon määrittämiseksi. Ellei yrittäjä esitä lisäselvitystä tai Elolla muutoin ole tiedossa muita kokonaisharkinnassa huomioitavia rekisteritietoja, ei ole seikkoja, joiden pohjalta tapauskohtaista harkintaa olisi tehtävissä.

Työtulosuosituksen mukaiselle työtulolle on ennalta määritelty laskentakaava eli päätöksenteko on sääntöpohjaista. Eläketurvakeskuksen soveltamisoheissa on lisäksi määritelty työtulosuosituksen liikkumavara, jota sovelletaan automaattisessa ratkaisumenettelyssä. Sen puitteissa olevan yrittäjän hakemuksen työtuloksi voidaan katsoa vastaavan YEL:n 112 §:n mukaista työtuloa. Tällöin kokonaisarvioinnissa on huomioitu työtulosuosituksessa huomioitujen YEL 112 § 2 momentin mukaisten seikkojen lisäksi yrittäjän oma arvio työpanoksen arvosta. Yrittäjän henkilökohtainen tilanne tulee näin huomioitua. Liikkumavaran sisällä olevia työtuloja voidaan pitää tyyppitapauksina, jolloin tapauskohtaista arviota ei ole tarpeen tehdä.

Automaattisessa ratkaisumenettelyssä laadittava perusteltu päätös sisältää YEL:n 95 a §:n mukaisesti seikat, joihin päätös on perustunut. Näitä ovat YEL:n 112 §:ssä mainitut toimialan mediaanipalkka sekä yrittäjän liikevaihto ja mahdollinen yrittäjätoiminnan rinnalla oleva ansiotyö työpanoksen ja yrittäjätoiminnan laajuutta kuvaavina tietoina.

Asianosaisella on oikeus hakea maksutta oikaisua automaattisessa ratkaisumenettelyssä tehtyyn päätökseen, jolloin luonnollinen henkilö tutkii Elossa oikaisuvaatimuksen. Menettely täyttää siten hallintolain 53 e § 4 momentin ja 53 f §:n edellytykset.

Automaattinen ratkaisumenettely on testattu ja testaushavainnot on dokumentoitu ennen käyttöönottoa. Työtulomuutosprosessissa asianosaiselle laadittavat asiakirjat on katselmoitu automaattisesta päätöksenteosta edellytetty informointi, perusteluiden asianmukaisuus ja hyvän kielenkäytön sekä kielellisten oikeuksien vaatimukset mukaan lukien. Käyttöönoton jälkeiseen laadunvalvontaan ja havaittujen virheiden korjausprosessiin on määritelty menettelytavat.

Päätöksen perusteena olevat asiakirjat

1. Prosessikuvaus työtulomuutos (vuokaavio)
2. Käsittelysäännöt ja perusteet automaattiselle ratkaisumenettelylle
3. Tiedonhallintalain 6 a luvun mukaisten tehtävien tehtävänjako
4. Testausdokumentaation yhteenveto automaattisesta päätöksenteosta YELssa_tarkistusprosessi ja normaalit työtulomuutokset_V1
5. Työtulon muuttaminen - automaation laadunvalvonta
6. Verohallinnon tietolupapäätös
7. Tietoturvan ohjaavat periaatteet

Sovelletut lainkohdat

Hallintolaki 53 e § 4 momentti ja 53 f §, 53 g §
Laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta 28 a §, 28 b §, 28 c §, 28 d §, 28 f §,
tiedonhallintalain voimaannpanosäännöksen 4 momentti (23.3.2023/488)
Yrittäjän eläkelaki 95 a § 2 momentti, 112 §, 112 a § 4 momentti

25.5.2023

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen ei voi hakea muutosta. Käyttöönottopäätöksen, automaattisen ratkaisumenettelyn ja käyttöönottopäätöksen perusteena olevien asiakirjojen lainmukaisuudesta voi valittaa osana yksittäistä automaattisessa päätöksenteossa tehtyä ratkaisua sen liitteenä olevan muutoksenhakuohjeen mukaisesti.

KESKINÄINEN TYÖELÄKEVAKUUTUSYHTIÖ ELO

Espoossa, 25.5.2023

Espoossa, 25.5.2023

johtaja
Jouni Seppänenvakuutusjohtaja
Harri Kangaskoski**Tiedustelut**

vakuutusjohtaja Harri Kangaskoski, puh. 020 69 4730

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti Signom -allekirjoituspalvelulla.

Päiväys: 25. toukokuuta 2023, 15:25:18

Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo

Harri Kangaskoski

Harri Kangaskoski

Oikeutettu

Oikeutettu edustamaan yhtiötä nimenkirjoituslausekkeen mukaisesti:

'Oikeutetut edustavat yhtiötä kaksi yhdessä tai kukin erikseen yhdessä hallituksen jäsenen, toimitusjohtajan tai toimitusjohtajan sijaisen kanssa.'

Vahva tunnistus:

25. toukokuuta 2023, 15:23:22

Pankkitunnistus

Yritystiedot:

25. toukokuuta 2023, 12:28:17

Patentti- ja rekisterihallitus

Päiväys: 25. toukokuuta 2023, 16:11:29

Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo

Jouni Seppänen

Jouni Seppänen

Oikeutettu

Oikeutettu edustamaan yhtiötä nimenkirjoituslausekkeen mukaisesti:

'Oikeutetut edustavat yhtiötä kaksi yhdessä tai kukin erikseen yhdessä hallituksen jäsenen, toimitusjohtajan tai toimitusjohtajan sijaisen kanssa.'

Vahva tunnistus:

25. toukokuuta 2023, 16:09:48

Pankkitunnistus

Yritystiedot:

25. toukokuuta 2023, 16:09:49

Patentti- ja rekisterihallitus

